

Kansainvälinen ay-liike ja kansalaisjärjestöt veronkiertoa vastaan

Kansainvälinen ay-liike ja kansalaisjärjestöt ovat vuosikausia kampanjoineet veronkiertoa vastaan, tehneetpaljastuksia, selvityksiä ja raportteja. JHL:n kattojärjestöt EPSU ja PSI ovat tiiviisti mukana kampanjoissa.

Tapaus MacDonald's

Maailman toiseksi suurin yksityinen työnantaja MacDonald's onnistui välttämään miljardiluokan yritysverot voitoistaan sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa kansainvälisen verotuksen porsaanreikien vuoksi. EU:n komissio myönsi tilanteen, mutta mitään sanktioita ei lopulta voitu asettaa.

Luxemburgiin sijoittuneen yhtiön ei voitu osoittaa saaneen valikoivaa etua.

Asiaa tutkittiin vuosien 2015—2018 aikana ay-liikkeen ja kansalaisjärjestöjen vaatimuksesta.

Laillista vai laitonta?

Verovälttelyllä tarkoitetaan toimintaa, jossa hyödynnetään verolakien ja/tai verosopimusten aukkoja muitaverovelvollisia matalamman verotuksen tason saavuttamiseksi. Kyse on useimmiten täysin laillisesta toiminnasta.

Aggressiivinen verosuunnittelu tarkoittaa yritysten pitkälle vietyjä ja usein todelliseen liiketoimintaan liittymättömiä keinotekoisia järjestelyitä, joiden tavoitteena on minimoida verojen maksua. Verolainsäädännön porsaanreikien vuoksi laillisen ja laittoman välille jää **harmaa alue**, jota yritykset voivat hyödyntää siirtämällä verotettavat tulonsa matalampaa verotusta tarjoavaan valtioon.

Toisinaan yritysten aggressiivinen verosuunnittelu voidaan verottajan tai tuomioistuimen toimesta todeta **laittomaksi veron kiertämiseksi**.

Veron kiertämisestä on kyse, kun on osoitettavissa, että esimerkiksi rahansiirrolle kirjanpidossa esitetty oikeudellinen muoto ei vastaa sen todellista tarkoitusta. Kyse on laittomasta toiminnasta, johon voidaan puuttua veronkiertämistä koskevien säännösten avulla.

EU:n veronkiertodirektiivi

EU:n veronkiertodirektiivi hyväksyttiin vuonna 2017. Direktiivi sisältää veronkiertoa vaikeuttavia toimenpiteitä, muun muassa ylärajan yritysten korkovähennyksille sekä postilaatikkofirmojen toiminnan vaikeuttamisen. Suomessa tehtiin direktiivin johdosta useita, varsin monimutkaisia lainsäädännön muutoksia vuosina 2018—2019.

Veroparatiisit ovat maita tai alueita, joissa on alhainen tai olematon verotus ja tiukka pankkisalaisuus; joiden laitmahdollistavat yritysten todellisten omistajien salaamisen; joissa

yrittäjiltä ei edellytetä varsinaista tuotannollista toimintaa. Veroparatiisit ovat haitallisen verokilpailun äärimuoto. Niiden mahdollistaman verovälttelyn vuoksi valtioilta jää vuosittain saamatta miljardeja euroja yhteisöverotuloja.

Veroparatiiseja on myös Euroopassa. EU:n omia veroparatiisivaltioita ovat muun muassa Luxemburg, Alankomaat ja Irlanti.

Veroparatiiseja hyödyntäviä verojärjestelyjä löytyy myös Suomessa toimivien monikansallisten yrityskonsernien omistus- ja rahoitusjärjestelyistä sekä suomalaisten työeläkelaitosten sijoitussalkuista.